Kalastusneuvos Eija Kirjavainen
Erityisasiantuntija Sanna Koljonen

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Maa- ja metsätalousministeriön vastine koskien hallituksen esitystä laiksi kalastuslain muuttamisesta (HE 309/2018 vp)

Maa- ja metsätalousvaliokunta on toimittanut maa- ja metsätalousministeriölle asiantuntijakuulemisissa saadut lausunnot ja pyytänyt vastinetta niiden johdosta. Ministeriö toteaa lausuntojen johdosta seuraavaa:

Kaikissa valiokunnalle esitetyissä lausunnoissa pääasiallisesti kannatettiin sekä Ylä-Lapin kalastuslupaan esitettyä muutosta että uutta menettämisseuraamusta. Lausunnoissa esitettiin kuitenkin täsmennyksiä mainittuihin pykäliin sekä niiden soveltamisalan laajentamista. Lisäksi esitettiin esityksen laajentamista muihin kalastuslain sekä yhteisaluelain pykäliin. Ministeriön vastine keskittyy vastaamaan lausunnoissa esitettyihin muutosehdotuksiin.

Oikeus Ylä-Lapin kalastuslupaan lohen sekä taimenen nousualueilla

Ylä-Lapin kuntien ulkopuolella asuvien saamelaisten asema

Saamelaiskäräjät esittivät lausunnossaan Ylä-Lapin kalastusluvan laajentamista koskemaan Ylä-Lapin kuntalaisten lisäksi työn, perhesuhteiden tai opiskelujen vuoksi näiden kuntien ulkopuolelle muuttaneita saamelaisia. Saamelaiskäräjien ehdotuksen mukaan edellä mainituilla tulisi olla mahdollisuus saada lupa kalastukseen, mikäli yhteys oman alueen ja oman suvun kalastuskulttuurin ja pyyntipaikkoihin sitä edellyttää. Lausunto sisälsi muotoiluehdotuksen 10 §:ksi.

Ministeriö korostaa, että lakiesityksen koskiessa muiden paikkakuntalaisten ohella Ylä-Lapin kunnissa asuvia saamelaisia parantamalla näiden kalastusmahdollisuuksia, Ylä-Lapin kuntien ulkopuolella asuvien saamelaisten osalta nykytila säilyy samana. Esitys ei siten paranna mutta ei myöskään heikennä Ylä-Lapin kuntien ulkopuolella asuvien saamelaisten asemaa. Ministeriössä on tiedostettu ulkopaikkakuntalaisten saamelaisten erilainen asema lainsäädännössä suhteessa Ylä-Lapin kunnissa asuviin saamelaisiin, mutta muun muassa saamelaismääritelmään liittyvien toistaiseksi ratkaisemattomien kysymysten vuoksi nähty, että kotiseutualueen ulkopuolella asuvien saamelaisten asemaan liittyvät kysymykset eivät ole ratkaistavissa tämän lakiehdotuksen yhteydessä, vaan vaativat laajempaa selvittämistä.

Kotiseutualueen ulkopuolella asuvien saamelaisten kalastusmahdollisuuksia osana saamelaista kulttuuria on selvitetty ministeriössä aiemmin Tenojoen kalastussopimuksen hyväksymisen (hallituksen esitys eduskunnalle kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta sekä kalastuslain muuttamisesta, HE 239/2016 vp) yhteydessä. Perustuslakivaliokunnan Tenon sopimuksen hyväksymistä koskeneessa lausunnossaan (PeVL 5/2017 vp) valiokunta katsoi, että ottaen huomioon, että kalastaminen kuuluu hyvin olennaisesti ja erottamattomasti perinteiseen saamelaiseen elämänmuotoon, hallituksen esityksen saamelaistenkin kalastusta koskeva asuinpaikkaperusteinen rajaus estää muualla asuvia saamelaisia harjoittamasta kulttuuriaan Tenojoella tavalla, jota ei voida pitää ongelmattomana. Näin ollen perustuslakivaliokunta katsoi, että maa- ja metsätalousvaliokunnan tuli selvittää, mahdollistaako kalastussäännön 2 ja 4 §:n sääntely esimerkiksi voimaansaattamislain 9 §:n muuttamisen tavalla, joka turvaisi saamelaisten oikeudet hallituksen ehdotusta paremmin. Mikäli saamelaisten oikeuksien parantaminen ei olisi mahdollista voimaansaattamislain muutoksella, perustuslakivaliokunta piti välttämättömänä, että eduskunta velvoittaa lausumalla hallituksen jatkamaan neuvotteluita saamelaisten kulttuuriin liittyvän perinnekalastuksen turvaamiseksi.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta maa- ja metsätalousvaliokunnalle antamassaan vastineessaan maa- ja metsätalousministeriö ei pitänyt sopimuksen tavoitteet sekä Wienin valtiosopimusoikeutta koskevan yleissopimuksen (SopS 33/1980) 39 artikla huomioon ottaen mahdollisena voimaansaattamislakiehdotuksen 9 §:n muuttamista siten, että vakinaisen asumisen määrittelyä oltaisiin muutettu esimerkiksi tosiasiallisen asumisen keston, kalastusoikeuden perusteena olevan saannon tai saamelaiskäräjälain (974/1995) mukaisen saamelaismääritelmän perusteella. Ministeriö selvitti niin ikään, olisiko kalastusmahdollisuudet mahdollista kytkeä saamelaiskäräjälain mukaiseen saamelaismääritelmään. Selvityksen lopputulemana oli, että tämä ei ollut toteuttamiskelpoinen tapa rajata kalastusoikeuksien käyttöä muun muassa seuraavista saamelaiskäräjälakiin liittyvistä syistä: Vaaliluettelo on salassa pidettävä, eikä siitä saa antaa tietoja muuta kuin sille, joka tarvitsee tietoa äänioikeutensa selvittämistä varten. Vaaliluettelo ei ole luettelo siitä, ketkä Suomessa ovat saamelaisia tai kuinka monta saamelaista Suomessa on, sillä vaaliluetteloon hakeutuminen on vapaaehtoista. Vaaliluettelo antaa tietoa siitä, kuinka moni henkilö on käytännössä merkitty äänioikeutettuna saamelaiskäräjien vaaleja varten laadittavaan luetteloon ja näin ollen esimerkiksi alle 18-vuotiaat saamelaiset eivät ole vaaliluettelossa mukana.

Eduskunnan vastaukseen (EV 16/2017 vp) sisältyi kaksi lausumaa, joista toisessa eduskunta edellytti muun muassa, että maa- ja metsätalousministeriö arvioi tulevina vuosina saamelaisten sekä muualla asuvien kiinteistönomistajien kalastusoikeuksien laajuutta ja käyttöä. Ministeriö on ryhtynyt toimiin arvioinnin toteuttamiseksi muun muassa valmistelemalla asiaan liittyvää tiedon keruuta. Tätä varten ministeriö on pyytänyt Maanmittauslaitokselta yksityiskohtaisia tietoja kalastusoikeuden omistajista, jotta voitaisiin selvittää omistajakohtaisesti, minkä verran kalastusoikeutta on paikkakuntalaisilla ja minkä verran ulkopaikkakuntalaisilla. Lisäksi eri kalastajaryhmien kalastusoikeuksien käytön arviointia varten on valmisteltu arviointilomake.

Ulkopaikkakunnalla asuvien saamelaisten mahdollisuutta harjoittaa kulttuuriinsa kuuluvaa kalastusta on myös yritetty parantaa Suomen ja Norjan välisissä vuosittaisissa Tenon kalastussäännön muutostarpeita koskevissa neuvotteluissa. Suomi toi alkuvuodesta neuvotteluihin ehdotuksen, joka toteutuessaan olisi antanut mahdollisuuden ulkopaikkakunnalla asuvalle saamelaiselle kalastusoikeuden haltijalle avustaa paikallista kalastajaa perinteisillä pyyntimuodoilla tapahtuvassa kalastuksessa edellyttäen, että hänellä on joku Tenon sopimuksen kalastussäännön 4 §:ssä tarkoitettu kalastuslupa. Esitys ei kuitenkaan edennyt Norjasta johtuvista syistä.

Ylä-Lapin kalastusluvan maantieteellinen laajuus

Saamelaiskäräjät katsoivat lausunnossaan, että kalastusoikeuden tulisi koskea myös Sodankylän kunnassa Lapin paliskunnan alueella asuvia saamelaisia. Ministeriö toteaa, että Ylä-Lapin kalastuslupa on siitä lähtien kun siitä on säädetty kalastuslaissa, koskenut kolmea Ylä-Lapin kuntaa. Rajaus muodostui silloin, kun vuoden 1952 kalastuslaki (503/1951) päätettiin pysyttää voimassa Ylä-Lapin kunnissa, kun muualla Suomessa alettiin soveltaa vuoden 1982 kalastuslakia (286/1982). Kun vuoden 1982 kalastuslain soveltamisala sittemmin ulotettiin Ylä-Lappiin 1998, otettiin kalastuslakiin samalla Ylä-Lapin kalastuslupaa koskeva säännös (1212/1997).

Ylä-Lapin kalastusluvan ulottaminen Sodankylän kunnassa Lapin paliskunnan alueella asuviin saamelaisiin olisi haasteellista saamelaismääritelmään liittyvien toistaiseksi ratkaisemattomien kysymysten vuoksi sekä siksi että tällöin vain osa Sodankylän kunnan asukkaista tulisi 10 §:n sääntelyn piiriin. Lisäksi jos soveltamisalaa haluttaisiin maantieteellisesti laajentaa, tulisi laajennuksen koskea lohen sekä taimenen nousualueiden lisäksi myös 10.1§ :ssä tarkoitettuja valtiolle kuuluvia vesialueita. Laajennuksen vaikutuksia esimerkiksi kalakantoihin ei ole selvitetty.

Kausiluvan hinnoittelu

Saamelaiskäräjät esittivät lausunnossaan, että 10 § tulisi muuttaa vastaamaan kumotun kalastuslain 12 §:ä niin, että lupa olisi maksuton. Ministeriö toteaa, että kalastus lohen sekä taimenen nousualueilla muuttui vuoden 2016 alusta voimaan tulleen kalastuslain myötä maksulliseksi ja

luvanvaraiseksi kaikille kalastajille. Lohen sekä taimenen nousualueille kohdistuvat vuorokausiluvat ovat tällä hetkellä liiketaloudellisesti hinnoiteltuja.

Nyt käsiteltävänä olevassa ehdotuksessa paikallisten kausilupa olisi omakustannehintainen eli halvempi kuin muut lohen sekä taimenen nousualueille myönnettävät, liiketaloudellisin perustein hinnoitellut kalastusluvat. Omakustannehinta muodostuu seuraavista osa-alueista: järjestelmäkulut, suunnittelu- ja seurantakulut sekä paikallinen luvanmyynti. Omakustannushinnan taustalla on ajatus, että lohi- sekä taimenkantojen hoitaminen vaatii erityisiä toimenpiteitä Metsähallitukselta ja luvista saatavilla tuloilla katetaan myös ne kulut, jotka syntyvät ekologisesti kestävän kalastuksen järjestämisestä.

Ehdotuksen mukaan kausilupa olisi kuitenkin ilmainen alle 18-vuotiaille. Maksuttomuudella vahvistetaan saamelaisten lasten ja nuorten oikeutta ja mahdollisuutta harjoittaa kalastusta saamelaiskulttuuriin kuuluvana perinteisenä elinkeinona sekä edistetään yleisesti lasten kalastusharrastuksen harjoittamismahdollisuuksia.

Kalastuksen mitoittaminen lohen sekä taimenen nousualueille

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) esitti lausunnossaan, että ulkopaikkakuntalaisten kalastajien kalastusmahdollisuuksien turvaamiseksi lohen sekä taimenen nousualueille suuntautuvasta kalastuksesta vähintään puolet tulisi varata Metsähallituksen myöntäminä aluekohtaisina kalastuskiintiöinä. SVK:n mukaan paikkakuntalaisten kausilupien käyttöönotto ei saa johtaa tilanteeseen, jossa kalastuskohteet varataan pelkästään paikkakuntalaisten käyttöön.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että perustuslakivaliokunta on eri yhteyksissä (PeVL 7/1978 vp, 5/1981 vp, 30/1993 vp ja 143/1997 vp) katsonut maata omistamattomilla paikkakuntalaisilla kyseisissä kolmessa kunnassa olevan sellaisia oikeuksia kalastukseen, jotka nauttivat perutuslaissa turvattua omaisuudensuojaa. Esimerkiksi vuoden 1978 lausunnossa valiokunta katsoi, että maata omistamattoman väestön kalastusoikeutta sekä ammattikalastuksen että kotitarvekalastuksenkin luontoisena on pidettävä sellaisena varallisuusarvoisena etuna haltijalleen, jonka on perustuslakivaliokunnan käytännössä katsottu nauttivan silloisen hallitusmuodon 6 §:ssä tarkoitettua omaisuudensuojaa.

Ottaen huomioon paikallisten kalastusoikeuden erityinen luonne ja perutuslakiin kytkeytyvä oikeusperusta katsotaan esityksen, jossa kaikille paikallisille taataan oikeus kausilupaan tarkoituksenmukaisemmaksi kuin lohen sekä taimenen nousualueille suuntautuvan kalastuksen jakaminen esimerkiksi puoliksi paikkakuntalaisten ja ulkopaikkakuntalaisten välillä. Ministeriö korostaa kuitenkin, että osa kalastuksesta varataan jatkossakin myönnettäväksi kaikkien ostettavissa olevina vuorokausilupina esitetyn 10.3 §:n mukaisesti. Näin ollen paikkakuntalaisten kausiluvan käyttöönotto ei johda siihen, että ulkopaikkakuntalaisille ei myönnettäisi kalastuslupia lohen sekä taimenen nousualueille ollenkaan.

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousministeriö esittää Ylä-Lapin kalastuslupaa koskevan sääntelyn säilyttämistä hallituksen esityksen sisältämässä muodossa.

Menettämisseuraamus

Lajillinen soveltamisala

Luonnonvarakeskus, WWF sekä SVK esittivät lausunnossaan lajillisen soveltamisalan ulottamista koskemaan ehdotettujen lajien lisäksi myös kuhaa. Kuhan sisällyttäminen lajilistaan oli esillä hallituksen esitystä laadittaessa ja lausuntokierroksella pääosin sen merkittävän kalataloudellisen arvon vuoksi. Kuhaa ei kuitenkaan päädytty sisällyttämään lajilistaan, koska se on luokiteltu kansallisesti elinvoimaiseksi siinä missä muut lajit, joita menettämisseuraamus koskee, ovat luokiteltu joko uhanalaisiksi tai taantuneiksi. Kuha ei myöskään sisälly kalastusasetuksen (1360/2015) rauhoitettuja kalalajeja ja -kantoja koskevaan 1 §:än.

Rikosoikeudellinen soveltamisala ja korvaus kalastusoikeuden haltijalle

Lausunnoissa esitettiin myös menettämisseuraamuksen rikosoikeudellisen soveltamisalan laajentamista. Suomen Luonnonsuojeluliiton ja WWF:n mukaan mahdollisuutta soveltaa korvausarvoja myös rikoslain (39/1889) 48 luvun ympäristörikoksiin tulisi jatkossa selvittää. Metsähallitus puolestaan toivoi, että korvausarvojen soveltamisalan laajentamista rikoslain 28 luvun 10 §:ssä säädettyyn luvattomaan pyyntiin arvioitaisiin muutaman vuoden jälkeen. Kalatalouden keskusliitto esitti, että kalastuslaissa tulisi olla metsästyslain (615/1993) 79 §:ä vastaava pykälä, jossa säädettäisiin korvausarvon menettämisestä tapauksessa, jossa laiton kalastaminen loukkaa toisen kalastusoikeutta.

Menettämisseuraamusta koskevan sääntelyn ulottaminen koskemaan rikoslain 48 luvun ympäristörikoksia vaatisi vaikutusten selvittämistä yhdessä ympäristöministeriön kanssa. Tällä hetkellä luonnonsuojelulaissa (1096/1996) säädettyjä vastaavia rauhoitettujen eläinten korvausarvoja sovelletaan ympäristörikoksiin mutta metsästyslaissa säädettyjen riistaeläinten korvausarvojen soveltamisala ulottuu ainoastaan metsästyslain säännöksiin. Rikoslain 28 luvun 10 §:ssä säädetyn luvattoman pyynnin jättäminen soveltamisalan ulkopuolelle perustuu puolestaan siihen, että arvot koskevat uhanalaisia, kalastuslain nojalla rauhoitettuja kalalajeja ja –kantoja, joita koskeva erityissääntely velvoittaa ja rajoittaa myös kalastusoikeuden haltijaa. Uudenlaisesta menettämisseuraamuksesta ja suojeluarvoista säätäminen toteuttaakin ensi sijassa vastuuta ympäristöstä eikä sillä näin ollen ole niinkään kalastusoikeuden haltijan omaisuutta suojaavaa funktiota. Menettämisseuraamus ei kuitenkaan estä kalastusoikeuden haltijaa vaatimasta vahingonkorvausta yleisten vahingonkorvausoikeudellisten säännösten nojalla, mikäli tämä pystyy osoittamaan rikoksesta syntyneen hänelle vahinkoa.

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousministeriö esittää menettämisseuraamusta koskevan pykälän säilyttämistä hallituksen esityksen sisältämässä muodossa.

Muita lausunnoissa esille tulleita asioita

Koskitilojen suhde kalastusoikeuden haltijan määritelmään

Tornio-Muonionjokiseuran lausunnossa oleva viittaus yhteisaluelain 3.2 §:än sisältää käsityksen, jonka mukaan mainitussa säännöksessä olisi säädetty koskitilojen osakkaille kalastusoikeus, jota kalastuslaki sellaisenaan ei tunne. Mainitussa yhteisaluelain säännöksessä säädetään ainoastaan siitä, että koskitiloille, joiden alueella vesialueen omistajan ohella on muita kalastukseen oikeutettuja, syntyy suoraan lain nojalla niin kutsuttu erityisen etuuden osakaskunta. Erityisen etuuden osakaskunnan osakkuudet määräytyvät sen mukaan, miten osakkailla on kalastusoikeutta. Kalastusoikeus osakkaille on siis syntynyt muulla oikeusperusteella, ei yhteisaluelain nojalla. Yhteisaluelaissa säännellään tältä osin siten ainoastaan niistä oikeusvaikutuksista, jotka seuraavat vesialueen omistusoikeuteen lähtökohtaisesti kuuluvan kalastusoikeuden tietynlaisesta jakaantumisesta koskitilojen alueella.

Maa- ja metsätalousministeriö ei vastusta kalastuslain 4 §:n 10 kohdan täsmentämistä a-kohdan osalta, jotta yhteisaluelain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityisen etuuden osakaskunta olisi yksiselitteisesti kalastusoikeuden haltija, jos maa- ja metsätalousvaliokunta katsoo selventävän muutoksen tarpeelliseksi. Tällä hetkellä asia on mahdollista tulkita myös toisin, koska koskitila ei ole yhteinen vesialue. Näin siitä huolimatta, että kalastuslain 4 §:n 11 kohdassa säädetään, että osakaskunnalla tarkoitetaan yhteisaluelain 3 §:ssä tarkoitettua osakaskuntaa. Maa- ja metsätalousministeriö painottaa, että jos valiokunta päätyy esittämään kalastuslain 4 §:n 10 kohdan täsmentämistä niin, että kalastusoikeuden haltijan määritelmään lisätään myös erityisen etuuden osakaskunta, muutos ei perusta kenellekään kalastusoikeutta, koska erityisen etuuden osakaskunnan syntyminen edellyttää sitä, että jollain muulla taholla on koskitilan alueella omistajan ohella kalastusoikeus.

Pienosakkaiden asema sekä yhteisaluelakia koskeva selvitys

Tenon kiinteistönomistajat ry viittasi lausunnossaan eduskunnan vastauksessa olevaan lausumaan ja Mmv:n mietintöihin, joissa yhteisaluelain muutostarpeita koskeva kysymys on ollut esillä (MmVM 31/2014, MmVM 2/2017 sekä EV 353/2014). Mainituissa dokumenteissa keskeisenä kysymyksenä on eduskunnan vastauksessaan 353/2014 esittämä lausuma, joka edellyttää *osakaskuntia koskevan yhteisaluelain (758/1989) muutostarpeiden arvioimista osakkaiden keskinäisen yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja osakaskuntatoiminnan kehittämiseksi*.

Lausumaan sisältyvän velvoitteen toteuttamiseksi maa- ja metsätalousministeriö on kesäkuussa 2016 pyytänyt 38 yhteisaluelain soveltamisalan kannalta keskeistä tahoa esittämään kirjallisesti näkemyksensä mahdollisista lausumassa tarkoitetun tyyppisistä yhteisaluelain muutostarpeista. Lausuntopyynnön sisältö oli muotoiltu vastaamaan tarkoin eduskunnan lausumassaan esille nostamaa näkökulmaa, ja lausunnonantajia pyydettiin nimenomaisesti arvioimaan yhteisaluelain muutostarpeita osakkaiden keskinäisen yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja osakaskuntatoiminnan kehittämiseksi.

Lausuntopalautteen pohjalta tehdyn selvityksen perusteella yhteisaluelain laajemmalle uudistamiselle ei havaittu olevan erityistä tarvetta tai edellytyksiä. Lain perusrakenteen voidaan selvityksen perusteella edelleen arvioida toteuttavan osakkaiden yhdenvertaisuuden siltä edellytetyllä tavalla sekä mahdollistavan tehokkaan osakaskuntatoiminnan osakkaille kuuluvan yhteisomaisuuden hyödyntämiseksi ja sen arvon turvaamiseksi. Yhteisaluelain toimivuutta arvioitaessa on erityisesti varmistettava, että arviointi koskee yhteisaluelain toimivuutta sen koko soveltamisalan kannalta. Riippumatta siitä, että käsillä oleva eduskunnan lausuma on syntynyt kalastuslain hyväksymiskäsittelyn yhteydessä käytännössä tiettyihin yksityiskohtaisiin kalastusta koskeviin kysymyksiin liittyen, ei arviointia yhteisaluelain yleisestä toimivuudesta ole mahdollista tehdä ottaen huomioon lain soveltamisalasta vain tämä yksi osa-alue. Lausuntopalautteen perusteella myöskään kalastukseen liittyvät yhdenvertaisuuden ongelmat eivät lisäksi koskeneet kalastusta laajasti, vaan ainoastaan tiettyjä kalastuslainsäädännön soveltamisalan osa-alueita. Yhteisaluelain järjestelmä liittyy yksityisen vesialueen hallinnoinnin kautta keskeisesti kalastusta koskeviin kysymyksiin, mutta varsinaista kalastuksen järjestämistä ja siihen liittyviä erityiskysymyksiä ei ole mahdollista ratkaista yhteisaluelain kautta, vaan tätä koskien on olemassa omaa erityislainsäädäntöään (kalastuslaki 379/2015, kalastusasetus 1360/2015). Oikeusjärjestyksen selkeyden kannalta on oleellista, että kalastusta koskevista asioista säädetään kalastuslainsäädännössä.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö sisällytti lokakuussa 2018 lausunnolle laitettuun hallituksen esitysluonnokseen kalastuslain 42 §:ä koskevan muutoksen, jossa ehdotettiin säännöksiä osakaskunnan kalastusoikeuden jakamisesta. Pykälän ensimmäiseen momenttiin esitettiin lisättäväksi, että pyydykselle tai kalastustavalle asetettavan pyydysyksikköarvon olisi vastattava sen pyyntitehokkuutta suhteessa muihin pyydyksiin ja kalastustapoihin ja että pyydysyksiköitä jaettaessa sekä pyydysyksikköarvoja asetettaessa ei olisi saanut loukata osakkaiden yhdenvertaisuutta. Esitetty muutos jakoi lausunnonantajien mielipiteitä ja sitä kohtaan esitetyn kritiikin vuoksi esitystä ei sisällytetty eduskunnalle annettuun hallituksen esitykseen. Lisäksi yhteisaluelain 28 §:ssä jo säädetään, että osakaskunnan kokouksen päätöksellä ei saa antaa osakkaiden tai osakaskunnan kustannuksella kenellekään osakkaalle tai jollekin muulle ilmeisesti epäoikeutettua etua.

Tenon kiinteistönomistajat ry on esittänyt lausunnossaan pakottavaa lainsäädäntöä, jolla varmistetaan kaikkien osakkaiden kausiluvan lunastusmahdollisuus vapa- ja viehekalastukseen osakaskuntien yhteiseen veteen. Kalastuslain 42 §:n mukaan, jollei kalaveden käytöstä muuta osakaskunnassa säädetä, pyydysyksiköt jakautuvat yhteisen kalaveden osakkaiden kesken heidän vesialueosuuksiensa mukaisesti. Esitetty muutos vaikuttaisi osakaskunnissa suurten osakkaiden kalastusoikeuden vähentymiseen pienosakkaiden hyväksi, mitä ei voida nähdä ongelmattomana perustuslaissa turvatun omaisuuden suojan näkökulmasta. Lisäksi muutoksella olisi vaikutuksia osakkaina olevien saamelaisten mahdollisuuteen ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan, johon kalastus sisältyy.

Tenon Kiinteistönomistajat ry on lausunnossaan esittänyt myös huolensa kalastusoikeuksien hallitsemattomaan luovuttamiseen. Kalastuslain 12 §:n mukaan yhteisen vesialueen osakas voi ilman muiden osakkaiden suostumusta antaa toiselle luvan kalastaa osakkaalle itselleen kuuluvan kalastusoikeuden nojalla. Säännöksessä on kuitenkin tiukennettu rajajokisopimusten kalastussääntöjen soveltamisalueen ja rajajokien sivuvesistöjen kalastusoikeuden luovuttamista siten, että lupa on annettava kirjallisena ja siitä on järjestäytyneen osakaskunnan alueella tehtävä ilmoitus osakaskunnalle.